

20. 5. 2025

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vypořádáním SJM k obchodnímu podílu soudním smírem (ne)může dojít k převodu obchodního podílu na exmanžela, který nebyl společníkem

Vrchní soud v Praze v usnesení sp. zn. 7 Cmo 2/2025, ze dne 10. 2. 2025 řešil zajímavou právní otázku na pomezí manželského majetkového a korporálního práva, a to sice, zdali bývalí manželé mohou soudním smírem v řízení o vypořádání SJM dosáhnout převodu obchodního podílu na exmanžela, který nebyl společníkem obchodní korporace.

Skutkový stav

Exmanželka se v rejstříkovém řízení domáhala postupem dle § 11 odst. 3 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů (dále jen „z. v. r.“) zápisu své osoby jakožto společníka společnosti s ručením omezeným na základě schváleného soudního smíru o vypořádání společného jmění manželů na základě kterého, jí měl připadnout obchodní podíl v cílové společnosti. Soud prvního stupně tomuto návrhu vyhověl.

Proti předmětnému rozhodnutí podala společnost odvolání.

Společnost zejména namítala, že se navrhovatelka nikdy nestala společníkem společnosti. Proto se domnívá, že navrhovatelka nebyla aktivně legitimována k podání návrhu. Navrhovatelka rovněž nedoložila listiny, jimiž měly být zapisované údaje doloženy, neboť z listin předložených navrhovatelkou nevyplývá, že došlo k řádnému nabytí jejího členství ve společnosti.

Společnost dále uvedla, že podíl manžela navrhovatelky, tj. podíl ve společnosti o velikosti 70/26771, druh podílu: 70 kusů Podílů druhu 1 ve smyslu cl. 7. 2. 1 společenské smlouvy, označených č. 15.279 - 15. 348, jemuž v souhrnu odpovídá plně splacený vklad do základního kapitálu společnosti ve výši 70 Kč, byl součástí společného jmění manželů. Zdůraznila, že je nutno odlišovat právní postavení společníka manžela, jenž se stal společníkem obchodní společnosti, od právního postavení druhého manžela, který se společníkem nestal. Do společného jmění manželů může přijít toliko majetková složka obchodního podílu. K tomu odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. července 2004, sp. zn. 22 Cdo 700/2004.

K vypořádání společného jmění manželů došlo formou schválení smíru. Dotčený podíl měl být přikázán do výlučného vlastnictví navrhovatelky. To však bez dalšího neznamená, že se navrhovatelka stala společníkem společnosti. Způsoby nabývání obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným jsou taxativně dány zákonem, přičemž vypořádání společného jmění manželů mezi tyto způsoby nepatří. Společnost se domnívala, že obchodní podíl může být v rámci řízení o vypořádání společného jmění účastníků řízení přikázán pouze tomu z manželů, který je společníkem společnosti s ručením omezeným.

K zániku účasti společníka tudíž nemůže dojít na základě rozhodnutí soudu v rámci řízení o vypořádání společného jmění manželů. K tomu odkázala na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.

května 2017, sp. zn. 22 Cdo 3192/2015. K povaze soudního smíru uvedla, že v případě smíru schváleného mezi manžely, by tedy bylo možné dovodit, že mezi nimi uzavřený smír – do té míry, do které se týká dotčeného podílu – představuje smlouvu o převodu podílu. Převod podílů ve společnosti je nicméně podmíněn a dle čl. 9 3. společenské smlouvy je společník oprávněn převést své podíly pouze s předchozím souhlasem valné hromady společnosti.

Důsledkem neudělení souhlasu s převodem podílů v rozporu se společenskou smlouvou je pak ve smyslu § 208 odst. 2 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), neúčinnost smlouvy o převodu podílu, potažmo neúčinnost samotného převodu podílu.

Jelikož udělení souhlasu s převodem dotčeného podílu nebylo valnou hromadou schváleno, nemohla navrhovatelka dotčený podíl řádně nabýt a stát se společníkem společnosti. Účast ve společnosti s ručením omezeným není možné nabýt příkázáním v rámci soudního vypořádání společného jmění manželů tomu z manželů, který za trvání manželství nebyl společníkem. Společnost rovněž namítla, že rejstříkový soud požadované údaje do obchodního rejstříku opakovaně nesprávně zapsal.

Dle společnosti tak bylo zřejmé, že navrhovatelka není společníkem společnosti. Proto navrhovatelka nebyla aktivně legitimována k podání návrhu ve smyslu § 11 odst. 3 z. v. r. jakožto osoba mající na podání návrhu právní zájem. Rejstříkový soud tak měl návrh navrhovatelky odmítnout ve smyslu § 86 písm. a) z. v. r. I v případě, že by navrhovatelka měla právní zájem na podání návrhu, měl být návrh odmítnut z důvodu § 86 písm. c) z. v. r., neboť k němu nebyl doložen souhlas valné hromady s převodem dotčeného podílu. Nakonec i v situaci, kdy by rejstříkový soud dospěl k závěru, že návrh neměl být odmítnut ve smyslu § 86 z. v. r., měl se ve smyslu § 90 z. v. r. zabývat tím, zda z listin připojených k návrhu vyplývají navrhované skutečnosti.

Řízení před odvolacím soudem

Z předloženého rejstříkového spisu se podává, že dne 25. října 2024 podala navrhovatelka u soudu prvního stupně návrh na zápis změn do obchodního rejstříku spočívajících v zápisu její osoby coby společníka společnosti a ve změně údajů o výši podílu u společníka XY, a to na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27. března 2023, č. j. 7 C 177/2021-457, jímž byl schválen smír, podle něhož se ze společného jmění manželů do výlučného vlastnictví navrhovatelky přikazuje mimo jiné obchodní podíl o velikosti 35/19455 na společnosti. Manželství navrhovatelky a manžela bylo rozvedeno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 29. září 2021, č. j. 4 C 424/2020-54, které nabylo právní moci dne 15. října 2021. Soud prvního stupně, poté co shledal aktivní věcnou legitimaci navrhovatelky, návrhu vyhověl a k zápisu navržené změny odvoláním napadeným usnesením provedl.

Z úplného výpisu z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze oddíl C, vložka 224352, odvolací soud zjistil, že [jméno] [jméno] [příjmení] je zapsán coby společník společnosti ode dne 15. května 2019. Navrhovatelka jako společník společnosti nikdy zapsána nebyla.

Předně nutno konstatovat, že je třeba důsledně odlišovat jednak linii výkonu práv společníka na straně jedné a jednak dosah institutu společného jmění manželů na straně druhé. Tomu také odpovídá § 709 odst. 3 věta třetí o. z., podle něhož nabytí podílu nezakládá účast druhého manžela na této společnosti nebo družstvu, s výjimkou bytových družstev. Shodnou právní úpravu obsahoval v § 143 odst. 2 zákon č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník (dále jen, „ObčZ“). Dle judikatury Nejvyššího soudu představoval obchodní podíl v obchodní společnosti jednoho z manželů nabytý za trvání manželství ze společných prostředků (pouze) majetkovou hodnotu.

Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 20. července 2004, sp. zn. 22 Cdo 700/2004, přijal závěr: že:

„Jestliže jeden z manželů za trvání manželství nabude z prostředků patřících do společného jmění manželů obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným, stává se tím získaný majetek ze zákona součástí společného jmění manželů.“ Ten odůvodnil tím, že: „Důsledkem ustanovení § 143 odst. 2 ObčZ je toliko oddělení či odlišení právního postavení společníka – manžela, jenž se stal společníkem obchodní společnosti, od právního postavení druhého manžela, který se společníkem nestal. Jen manžel – společník má práva a povinnosti vyplývající pro něj z úpravy postavení společníka obchodní společnosti v obchodním zákoníku či jiném právním předpise nebo ve společenské smlouvě. Je však oddělen od majetkové hodnoty obchodního podílu, která zůstává manželům společná“. Do společného jmění manželů může přijít toliko majetková složka obchodního podílu (jeho majetková hodnota), nikoliv osobní. (srov. za mnohé rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2006, sp. zn. 22 Cdo 103/2005, ze dne 9. února 2011, sp. zn. 22 Cdo 1754/2009, či ze dne 30. května 2005, sp. zn. 22 Cdo 1781/2004).

Judikatura Nejvyššího soudu je dále ustálena v závěru, že obchodní podíl může být v rámci řízení o vypořádání společného jmění účastníků řízení přikázán pouze tomu z manželů, který je – jako spolumajitel tohoto obchodního podílu – společníkem společnosti s ručením omezeným (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2017, sp. zn. 22 Cdo 3192/2015). Podíl ve společnosti s ručením omezeným, nabytý jedním z manželů za trvání společného jmění manželů i jen zčásti z jejich společných prostředků, tak představuje společnou majetkovou hodnotu, která se v rámci řízení o vypořádání tohoto spoluvlastnictví přikazuje tomu účastníku, který je společníkem uvedené obchodní společnosti (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. prosince 2014, sp. zn. 22 Cdo 4409/2014). Rozhoduje-li soud po zániku společného jmění manželů o jeho vypořádání, nestačí přikázat hodnotu obchodního podílu, ale je třeba přikázat obchodní podíl. Podíl může být přikázán jen podnikajícímu manželovi (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2005, sp. zn. 22 Cdo 1781/2004). Jakkoli byla citovaná rozhodnutí vydána za předchozí právní úpravy, jsou tyto závěry plně aplikovatelné i na současnou právní úpravu a odvolací soud nemá důvodu se od nich ani v poměrech projednávané věci odchýlit.

Odvolací soud proto dospěl k závěru, že součástí společného jmění manželů - navrhovatelky a exmanžela - se stala pouze majetková hodnota (obchodního) podílu nabytého navrhovatelkou, nikoliv jeho složka osobní. Rozhodnutím o vypořádání společného jmění manželů, na základě něhož, došlo k vypořádání majetkové hodnoty obchodního podílu, jež jeden z manželů nabyl za trvání manželství z prostředků patřící do společného jmění manželů, navrhovatelka nenabývá práva a povinnosti vyplývající z postavení společníka obchodní společnosti.

Předmětem vypořádání jejich společného jmění manželů je toliko majetková hodnota předmětného (obchodního) podílu, a nikoliv jeho složka osobní. Nabytí předmětného podílu tak nezaložilo účast navrhovatelky na společnosti, tj. navrhovatelka postavení společníka společnosti nenabyla. [příjmení] skutečnost, na základě které, by se navrhovatelka stala společníkem společnosti, ani netvrdí a neplyne ani z rejstříkového spisu.

Závěrem

Mám za to, že odvolací soud rozhodl danou právní otázku ve výsledku správně, ačkoli nikoliv na základě správné právní argumentace. Jak vyplývá ze skutkového stavu, v uvedeném případě nešlo ve skutečnosti o přikázání obchodního podílu do majetku navrhovatelky (exmanželky) na základě soudního rozhodnutí, nýbrž o vypořádání této položky dohodou exmanželů schválenou soudním smírem. Z pohledu hmotného práva tedy nastala stejná situace, jako by exmanželé vypořádali tuto část SJM dohodou mimo soudní řízení postupem dle § 738 a násl. o. z.

Předmětnou dohodu o vypořádání SJM lze považovat za smlouvu o převodu podílu na třetí osobu (§

208 z. o. k.). Soudní smír zde má podobu veřejné listiny (§ 3026 odst. 2 o. z.), a proto není zapotřebí úředně ověřených podpisů smluvních stran (§ 209 odst. 2 z. o. k.).

Pokud by však exmanželé uzavírali takovou dohodu bez schválení soudu, vedle písemné formy je nutné dodržet i formální náležitost v podobě úředně ověřených podpisů (ust. § 209 odst. 2 z. o. k. je lex specialis k § 739 odst. 1 o. z.). Je tomu tak proto, že smlouva o vypořádání SJM zde plní materiálně funkci převodní smlouvy (součástí SJM totiž byla původně jen majetková hodnota obchodního podílu, a nikoliv obchodní podíl jako takový).

A zde se již dostáváme k tomu, že odvolací soud se těmito otázkami (ačkoliv je společnost v rámci odvolání artikulovala) vůbec nezabýval. Správně tak odvolací soud měl vycházet z toho, že v obecné rovině je uzavření takové dohody mezi exmanžely ohledně vypořádání práv k obchodnímu podílu možné, nicméně je třeba současně dodržet i omezení vyplývající z korporativního práva. V tomto případě šlo o to, že k takovému převodu podílu by musela dát souhlas valná hromada společnosti, což se nestalo, a proto k účinnému převodu podílu na navrhovatelku nemohlo dojít (potud je tedy konečný závěr odvolacího soudu správný).

Pakliže by ovšem společenská smlouva cílové společnosti obsahovala klauzuli o tom, že obchodní podíl je neomezeně převoditelný, potom by dle mého soudu nic nebránilo tomu, aby se exmanželka společníkem cílové společnosti po právu stala.

JUDr. Vladimír Janošek,
advokát

[ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](http://www.arrows.cz)

Aviatica, U Trezorky 921/2
158 00 Praha 5

Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)